

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΝ ΚΑΤΑΡΩΝ.

Μακαριώτατε Θειότατε καί Ἀγιώτατε Πατριάρχα τῆς Μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας καί πάσης Ἀνατολῆς, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ, λίαν ἀγαπητέ ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς Ἡμῶν Μετριότητος, κ. κ. Ἰωάννη. Τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιοπόθητον Ἡμῖν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ περιπτυσσόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Οὔσης ἐπὶ θύραις τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, παρελάβομεν τὴν ὑπ' ἀριθμ. Πρωτ. 7 καί ἀπὸ 6^{ης} μηνός Μαρτίου 2013 ἐπιστολὴν τῆς Ὑμετέρας λίαν ἀγαπητῆς καί περισπουδάστου Ἡμῖν Μακαριότητος, ἐν ἣ Ἀὕτη ἐκφράζει τὴν ἐγκάρδιον εὐχὴν διὰ τὴν ὑφ' Ἡμῶν βίωσιν ἐν προσευχῇ καί ταπεινώσει τῆς κατανυκτικῆς περιόδου τῆς νηστείας καί τὴν συμμετοχὴν Ἡμῶν εἰς τὴν χαρὰν τῆς ἐνδόξου Ἀναστάσεως, ἔτι δέ καί διὰ τὴν ἐν ὥραις αἰσίαις πρὸς ἀνταλλαγὴν τοῦ ἀσπασμοῦ τῆς ἀγάπης καί τῆς εἰρήνης συνάντησιν Ἡμῶν καί τὴν ἐπιμέλειαν θεμάτων ἀφορώντων εἰς τοὺς Ἀποστολικούς Θρόνους Ἱεροσολύμων καί Ἀντιοχείας καί δὴ μετὰ τὴν πρόσφατον ἐπαξίαν ἐκλογὴν καί τελετὴν τῆς Ἐνθρονίσεως Αὐτῆς, εἰς τὴν ὁποίαν τό ἡμέτερον Πατριαρχεῖον ἔσχε τὴν χαρὰν καί τιμὴν, ὅπως συμμετάσχη.

Δεχόμενοι τὰς εὐχὰς ταύτας ὡς ἔκφρασιν εἰλικρινοῦς ἀγάπης τῆς ψυχῆς τῆς Ὑμετέρας λίαν ἀγαπητῆς καί περιποθήτου Ἡμῖν Μακαριότητος, διακριθείσης ἐπὶ ἔτη εἰς τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην, τὴν ἐκκλησιαστικὴν παιδείαν καί μοναχικὴν βιοτήν, ἐπιθυμοῦμεν, ὅπως παράσχωμεν Αὐτῇ, τὰς δεούσας διευκρινήσεις διὰ τό εἰς τὴν ἐπιστολὴν Αὐτῆς θιγόμενον κύριον θέμα, τῆς παρουσίας δηλονότι τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου εἰς Κάταρ, πρὸς καθησυχασμὸν Αὐτῆς καί τῆς ὑπ' Αὐτῆς θεοφιλῶς ποιμαινομένης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας καί διατήρησιν καί στερέωσιν τῆς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ πλήρους κοινωνίας καί συνεργασίας μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Ἡμῶν.

Ἀναφερόμεθα ἐν πρώτοις εἰς τό ὅτι τό Ἐμιῤῥτον τοῦ Κάταρ ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον γεωγραφικὴν συνέχειαν τῆς Ἀραβίας, ποιμαντικῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἐκτιθεμένων ἐν συνεχείᾳ:

1) Ἐκ τῆς Ὑμετέρας Φήμης: *“Πατριάρχης τῆς Ἀγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ καί πάσης Παλαιστίνης, Συρίας, Ἀραβίας, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καί Ἀγίας Σιών”* ἐμφαίνεται εὐκρινῶς, ὅτι εἴμεθα Πατριάρχης πάσης Παλαιστίνης, εἰς τὴν ὁποίαν συμπεριλαμβάνονται αἱ τρεῖς Παλαιστῖναι, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἡ' Πράξεως τῶν Πρακτικῶν τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (βλ. *Ράλλη & Ποτλῆ, “Σύνταγμα τῶν Θείων καί Ἱερῶν Κανόνων”, τόμ. 2, Ἀθῆναι 1852, σ. 131*).

2) Ἐκ τῆς Ὑμετέρας Φήμης ἐμφαίνεται ἐπίσης, ὅτι εἴμεθα Πατριάρχης Συρίας, ὅπερ δηλοῖ τὰς περιοχὰς ἄνωθεν τῆς Πορφυρουπόλεως (σημερινῆς Χαΐφας), ἥτοι τὴν Μητρόπολιν Πτολεμαΐδος καί τὴν περιοχὴν ἄνωθεν τῆς Σκυθοπόλεως, ἥτοι τὰ σημερινὰ ὑψώματα Γκολάν ἕως τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἑρμών. Τοῦτο ἐμφαίνεται εὐκρινῶς εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Βαλσαμῶνος εἰς τοὺς 6ον καί 7ον Κανόνας τῆς Α'

Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἔνθα ἀναφέρεται ἐπιγραμματικῶς: “Τόν δέ Ἱεροσολύμων, (ἔχειν) τῶν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ἐπαρχιῶν, τῶν ἐν Ἀραβίᾳ, καί τῶν ἐν Φοινίκῃ” (βλ. ἔνθ’ ἄνωτ., σ. 129).

3) Ἐκ τῆς Ἡμετέρας Φήμης ἐμφαίνεται ἐπίσης, ὅτι εἴμεθα Πατριάρχης Ἀραβίας, ὡς ἤδη ἔχει ἀναφερθῇ εἰς τήν ὡς ἄνω ἐρμηνείαν τοῦ Βαλσαμῶνος, ἀλλά καί ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ Ἀραβική Χερσόνησος ἀποτελεῖ φυσικήν συνέχειαν τῆς 3ης Παλαιστίνης. Εἰς ἐπιβεβαίωσιν τούτων παραθέτομεν κάτωθι τόν ὑπό τοῦ Βευερηγίου ἐκδοθέντα ἀρχαιότατον κατάλογον, εἰς τόν ὁποῖον ἀναφέρονται αἱ ἐπαρχίαι ὅλων τῶν Πατριαρχείων ὡς καί τοῦ Ἡμετέρου Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Διά λόγους συντομίας παραλείπομεν ἐνταῦθα τάς Μητροπόλεις καί Ἐπισκοπάς τῶν τριῶν Παλαιστινῶν καί ἀναφερόμεθα εἰς τό ἐπίμαχον σημεῖον, ἥτοι εἰς τήν Ἐπαρχίαν Ἀραβίας τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ἥτις ἔχει ὡς ἑξῆς:

α. Βόστρα, Μητρόπολις – β. ὁ Ἀδρασός. – γ. Δία. – δ. Μήδαβα. – ε. Γέρασα. – ς. Νεύη. – ζ. Φιλαδέλφεια. – η. Ἑσβους. – θ. Νεάπολις. – ι. Φιλιππούπολις. – ια. Φενοῦτος (Ἰσως Φινώ). – ιβ. Κωνσταντίνη. – ιγ. Διονυσιάς. – ιδ. Πεντακωμία. – ιε. Τρικωμία. – ις. Κανόθας. – ιζ. Σάλτον. – ιη. Βατάνεως ἢ Κατάνεως – ιθ. Ἑξακωμία. – κ. Ἑννεακωμία. – κα. Κώμη Γωνίας. – κβ. Κώμη Χεροῦς. – κγ. Κώμη Στάνες. – κδ. Κώμη Χαβέρας (ἢ Μαχαβέρους). – κε. Κώμη Κωρεάθης. – κς. Κώμη Βιλβανοῦς. – κζ. Κώμη Κάπρων. – κη. Κώμη Πυργοαρετῶν. – κθ. Κώμη Σέτνης. – λ. Κώμη Ἀριαχῶν. – λα. Νεότης. – λβ. Κλίμα Ἀνατολικῶν καί Δυσμῶν. – λγ. Κώμη Ἀριάθας Τράχωνος. – λδ. Κώμη Βεβδάμους (βλ. *Ράλλη & Ποτλῆ*, “Σύνταγμα τῶν θείων καί Ἱερῶν Κανόνων”, τόμ. 5, Ἀθῆναι 1852, σ. 472).

Ὁ ὡς ἄνω κατάλογος ἐπιβεβαιοῦται καί εἰς τό ἔργον τοῦ Γρηγορίου Ἱεροδιακόνου τοῦ Παλαμᾶ: “Ἱεροσολυμιάς”. (βλ. “Ἱεροσολυμιάς ἥτοι ἐπίτομος Ἱστορία τῆς Ἀγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ ἀπό τῆς θεμελιώσεως αὐτῆς ἕως τῶν νεωτάτων χρόνων” ὑπό Γρηγορίου Ἱεροδιακόνου τοῦ Παλαμᾶ, καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας ἐν τῇ θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων, ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τοῦ Π. Τάφου, 1862, σσ. 376-382).

Τό αὐτό ἐπιβεβαιοῦται καί ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Νείλου Δοξαπατρῆ: «Περί τῶν 5 Πατριαρχικῶν θρόνων», ἡ ὁποία ἀναφέρει τά κάτωθι: “Μετά δέ ταῦτα ἐτιμήθη καί ὁ θρόνος Ἱεροσολύμων, ἀποσπασθεῖς τῆς ἐνορίας καί ἐξουσίας Ἀλεξανδρέων, καί γέγονεν αὐτοκέφαλος, καί κεφαλὴ, καί ισότιμος τοῖς τρισὶ θρόνοις· πλήν ἐτάχθη μετὰ τόν Ἀντιοχείας τιμᾶσθαι, καί ἀναφέρεσθαι, καί καθῆσθαι. Ἐκλήθη δέ καί πατριάρχης καί αὐτός ὁ Ἱεροσολύμων, καί τοι πρότερος ἐπίσκοπος ὢν τοῦ Καισαρείας τῆς ἐν Παλαιστίνῃ· ἡ γάρ Παλαιστίνη εἶχε μητρόπολιν τήν Καισάρειαν, ὑφ’ ἧς ἐτέλει τά Ἱεροσόλυμα, ἐπισκοπὴ οὕσα αὐτῆς. Εἶχε δέ καί ἐτέρας μητροπόλεις, ἐχούσας ὑφ’ ἑαυτάς διαφόρους ἐπισκοπάς, ἡγουν δευτέραν τήν Σκυθόπολιν, ἥτοι Βασάν, τρίτην τήν Πέτραν, τετάρτην τήν Βόστρην, ἥτοι Ἀραβίαν. Ἐχει δέ καί αὐτοκεφάλους ἐπισκοπάς εἰκοσιπέντε, μὴ ἐχούσας ὑφ’ ἑαυτάς ἐπισκοπάς, ὑποκειμένους δέ τῷ θρόνῳ τῶν Ἱεροσολύμων· α’. τήν Διοσπόλεως· β’. τήν Ἀσκάλωνος· γ’. τήν Ἰόππης· δ’. τήν Γάζης· ε’. τήν Ἀνθηδῶνος· ς’. τήν Διοκλητιανουπόλεως· ζ’. τήν Ἐλευθερουπόλεως· η’. τήν Νεαπόλεως· θ’. τήν Σεβαστῆς· ι’. τήν Ἰορδάνου· ια’. τήν Τιβεριάδος· ιβ’. τήν Διοκαισαρείας· ιγ’. τήν Μαξιμιανουπόλεως· ιδ’. τήν Καπετωλιάδος· ιε’. τήν Μύρου· ις’. τήν Γαδάρου· ιζ’. τήν Ναζαρέτ· ιη’. τήν θαβωρίου ὄρους· ιθ’. τήν Κυριακουπόλεως· κ’. τήν Ἀδρίας· κα’. τήν Γαβάλων· κβ’. τήν Αἰλίας· κγ’. τήν Φαράς· κδ’. τήν Ἐλενουπόλεως· κε’. τήν Ὀρους Σινᾶ.” (βλ. *Ράλλη & Ποτλῆ*, “Σύνταγμα τῶν θείων καί Ἱερῶν Κανόνων”, τόμ. 5, Ἀθῆναι 1852, σσ. 486-490).

Εἰδικώτερον περί τοῦ Ὁρους Σινᾶ, μετά τοῦ ὁποίου αἱ σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων εἶναι ἀστασιάστως μαρτυρούμεναι ὑπό τῶν πηγῶν, δέον νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν ὅσα ἐξ ἀφορμῆς τῆς Συνοδικῆς κατοχυρώσεως τῶν προνομίων τῆς Μονῆς ἀναφέρει ἡ Συνοδική Ἐπιστολή τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίου Β' (1565): "...συνελθόντων Συνοδικῶς τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Ἀλεξανδρείας καί τοῦ Ἀντιοχείας...καί δέδωκεν ὁ Ἀντιοχείας ἀπό τῶν ὑποκειμένων τῷ ἑαυτοῦ θρόνῳ μητροπόλεων δύο, τήν τῆς Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης καί τῆς Σκυθουπόλεως, ἀπέσπασε δέ καί ἀπό τῆς μητροπόλεως Τύρου τήν Πορφυρόπολιν, καί ἔθεντο σύνορον τόν ποταμόν τόν ἀνά μέσον Πτολεμαίδος καί τοῦ Καρμηλίου ὄρους Ζαβουλών· ὡσαύτως καί ἀπό τῆς μητροπόλεως Βόστρας τῆς Αὐσίτιδος ἐπισκοπᾶς τέσσαρας, τήν Γαδεῖρων, τήν Καπετωλιάδος, τήν Ἀβίλλης καί τήν Γάβας, καί ἀφιέρωσε ταύτας εἰς Ἱεροσόλυμα, καί ἔθεντο σύνορον ἕως Αὐσίτιδος χώρας. Ὁ δέ Ἀλεξανδρείας δέδωκε καί αὐτός ἀπό τῶν ὑποκειμένων τῷ ἑαυτοῦ θρόνῳ μητροπόλεων, τήν Βόστραν τῆς Ἀραβίας καί τήν Πέτραν, καί ἐπισκοπᾶς ἕξ, τήν Γάζαν, τήν Ἀσκάλωνα, τήν Ἐλευθερούπολιν, τήν Φαράν, τήν Αἰλίας καί τό Σινᾶ· ἡσφαλίσαντο δέ τό σύνθρονον τοῦ Σινᾶ ὄρους, ἵνα μηδεῖς καθίσῃ ἐπ' αὐτῷ, καί ἐποίησαν σύνορον ἕως τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης."

Εἰς τό κείμενον αὐτό ἐκφράζεται ἡ πεποίθησις τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίου ὅτι ἡ δικαιοδοσία τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων προεξετείνεται πρὸς τήν πλευράν τῆς Ἀραβίας.

Ἐπίσης παραθέτομεν τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι καί ἀπόσπασμα ἐκ τῆς Δωδεκαβίβλου τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δοσιθέου, Βιβλίον Β' Κεφάλαιον Δ'. Παράγραφος Ζ': "Περί ἀπαντήσεως ἐξαχῶς πρὸς τὰς ἕξ ἀντιθέσεις τὰς κατὰ τῆς πατριαρχικῆς ἀξίας τοῦ Ἱεροσολύμων, καί διὰ πολλῶν μαρτυριῶν καί παραθέσεων ἀποδείξεως, ὅτι ὁ Ἱεροσολύμων ἀρχαῖος Πατριάρχης ἦν τε καί ἐστί": "...Πρὸς δέ τήν πέμπτην ρητέον, αὐθαδεις ἄντικρύς ἐστί τό πρό τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου μή ἐσχηκέναι τόν Ἱεροσολύμων οὔτε Ἐπαρχίαν, οὔτε Διοίκησιν, καί γάρ εἶχε· τοῦ δέ Ἀντιοχείας καί αὐτοῦ τοῦ Ἱεροσολύμων διαφερομένων περί τινων Ἐπαρχιῶν τῶν ἐν ταῖς Διοικήσεσιν αὐτῶν (καί γάρ ἐν τῇ πρώτῃ Συνόδῳ κατὰ Γελάσιον ἦσαν Τοποτηρηταί ὁ Ἱεροσολύμων μετά τοῦ Καισαρείας, Φοινίκης καί Ἀραβίας, ὥστε ἡ τοῦ Ἱεροσολύμων ἐξουσία ἐξαπλοῦται καί εἰς Φοινίκην καί Ἀραβίαν) ἐν δέ τῇ πρώτῃ Συνόδῳ ἐκ συμφώνου τὰς Ἐπαρχίας ταύτας διαμερισσάμενων, ἡ Σύνοδος ἐβεβαίωσε τήν συμφωνίαν αὐτῶν, οὐ μὴν δέ τότε πρῶτον ἔλαβεν ὁ Ἱεροσολύμων Ἐπαρχίαν ἢ Διοίκησιν, καί γάρ εἰ τοῦτο ἦν ἀληθές, πῶς οὐκ ἀντέστησαν τῷ Ἱεροσολύμων ὁ Αὐτοκράτωρ, οἱ Ἀρχοντες καί ἡ τοσαύτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος; ἔτι ἐν τῇ ἐν Ἐφέσῳ ληστρικῇ Συνόδῳ τῇ συνελθούσῃ πρό τῆς ἐν Χαλκηδόνι ὁ Ἰουβενάλιος εἶχε τά συνήθη πρεσβεῖα, ἥτοι ἐτέτακτο μετά τόν Ἀλεξανδρείας, ὡς δείκνυται ἐν τῇ πρώτῃ πράξει τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, ὅθεν ὁ Ταράσιος ἐν τῇ ἐβδόμῃ Οἰκουμενικῇ Πατριάρχῃ αὐτόν εἶπε, καί ὅτι κατὰ τήν ἀξίαν αὐτοῦ Ἐξαρχος τῆς Συνόδου ἐγένετο, πράξει πρώτη..." (βλ. Δοσιθέου Ἱεροσολύμων, "Δωδεκάβιβλος", Περί τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Πατριαρχευσάντων, τόμ. Α' & Β', ἔκδ. Ρηγοπούλου, Θεσ/νίκη 1982, σσ. 324-325).

Ἡ δικαιοδοσία τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἐμφαίνεται ἐπίσης καί ἐκ τῆς προσφωνήσεως τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Νεοφύτου τοῦ 6^{ου} (1734-1740 & 1743-1744) εἰς τήν ὑπ' ἀριθμ. ΟΖ' συστατήριον αὐτοῦ ἐπιστολήν, περί: "Μοραβικῶν, τῶν καί θεοφυλακτικῶν καλουμένων τῇ ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ προσδραμόντων ὡς ὁμοφωνούντων ἡμῖν περί τό σέβας, σύστασις εἰς τοὺς λοιπούς Πατριάρχας εἰς τό ἀποδέχεσθαι αὐτούς ὡς εὐσεβεῖς καί ὀρθοδόξους". Εἰς ταύτην

ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως προσφωνεῖ τούς Πατριάρχας ὡς ἔπεται:

“Τοῖς Μακαριωτάτοις καί Ἀγιωτάτοις τῷ τε Πάπᾳ καί Πατριάρχῃ τῆς Μεγάλης Πόλεως Ἀλεξανδρείας καί πάσης γῆς Αἰγύπτου, κ.κ. Κοσμά, (πρόκειται περί τοῦ Κοσμά Γ΄ 1737-1746), καί τῷ τῆς Μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας καί πάσης Ἀνατολῆς (οὐ σημειοῦται τό ὄνομα τοῦ Πατριάρχου τῆς Ἀντιοχείας, ἦν δέ τῆνικαὺτα ὁ Σίλβεστρος 1724-1766) καί τῷ τῆς Ἀγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ καί πάσης Παλαιστίνης τε, Συρίας τε, καί Ἀραβίας κ.κ. Παρθενίῳ (1737-1766), καί τοῖς ὑποτελοῦσιν ἱερωτάτοις μητροπολίταις καί θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις τοῖς ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ ἀγαπητοῖς ἡμῶν συναδελφοῖς καί συλλειτουργοῖς τόν ἐν Χριστῷ ἀσπασμόν...” (βλ. Μανουήλ Γεδεών, “Κανονικά διατάξεις” τόμ. Α΄, Κωνσταντινούπολις, 1888, σσ. 219-220).

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἐκ τῶν πηγῶν ἀναδύονται ἱστορικά τινες εἰδήσεις, δι’ ὧν δηλοῦται σχέσις τῶν χριστιανῶν τῆς περιοχῆς τῆς Ἀραβίας καί εἰδικώτερον τῆς Ὑεμένης μετὰ τῆς Συρίας, ἀλλ’ ἡ σχέσις αὕτη ἐκαλλιεργεῖτο μόνον εἰς τούς κύκλους τῶν Συροϊακωβιτῶν, ἥτοι τῶν αἰρετικῶν, εἰς οὓς ὑπῆρχον ἄλλα κριτήρια δικαιοδοσιῶν. Εἰς τήν παγιωμένην κανονικὴν τάξιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὅμως τό Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας δέν εἶχε τοιαύτην ποιμαντικὴν εὐθύνην εἰς τήν Ἀραβίαν, ἀλλὰ εἰς τὰς ἀνατολικὰς ἐπαρχίας, ὡς τοῦτο διατυποῦται καί ὑπὸ τοῦ Νείλου Δοξαπατρῆ (ἶδε κατωτέρω).

Εἰς τήν ὡς ἐκ τῶν παρατεθεισῶν ἀναφορῶν ἀναμφισβήτητον δικαιοδοσίαν αὐτοῦ δέν ἠδυνήθη νὰ ἐξασκήσῃ ποιμαντικόν ἔργον τό ἡμέτερον Πατριαρχεῖον, λόγῳ τῶν ἱστορικῶν ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ ἐξελίξεων, ἄχρις οὗ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἐδόθη αὐτῷ ἡ ἀφορμή, ὡς αὕτη ἐφεξῆς ἐκτίθεται:

Ἡμεῖς ὑπεῖκοντες εἰς τήν προσταγὴν τῆς Ἀγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ μακαριστοῦ προκατόχου ἡμῶν Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κυροῦ Διοδώρου, μετέβημεν εἰς Κάτάρ κατὰ τὰς ἐορτὰς τοῦ Πάσχα 1997 καί ἔκτοτε ἀνελλιπῶς διηκονοῦμεν ὡς Ἀρχιμανδρίτης τὰς λειτουργικὰς καί ποιμαντικὰς ἀνάγκας τοῦ ποιμνίου ἡμῶν εἰς τήν ἐν λόγῳ περιοχὴν. Ὁ μακαριστὸς Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Διόδωρος ἐπραγματοποίησε ἐκεῖ κατὰ μῆνα Νοέμβριον τοῦ 1999, τῇ συνοδείᾳ Ἀρχιερέων καί λοιπῶν κληρικῶν τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ποιμαντικὴν ἐπίσκεψιν, εἰς τήν ὁποίαν ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ ποιμνίου καί ἐτέλεσε τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἀγιασμοῦ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου Sheraton, ἐλλείψει τότε Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ἀπὸ τοῦ Πάσχα 2001 ἀντικατέστησεν ἡμᾶς προσωρινῶς ὁ τότε Ἀρχιμανδρίτης Μακάριος, νῦν δὲ Ἀρχιεπίσκοπος Κατάρων, ὁ ὁποῖος διεδέχθη ἡμᾶς κανονικῶς μὲ Συνοδικὴν ἀπόφασιν ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 2004.

Ἐκτοτε τό ἡμέτερον Πατριαρχεῖον ἐζήτησε καί ἔλαβε παρὰ τοῦ Μεγαλειοτάτου Ἑμίρη Sheikh Hamad bin Khalifa Al Thani ἑκτασιν γῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἤρξατο, ἰδίαις αὐτοῦ χορηγίαις καί αὐταῖς εὐσεβῶν Χριστιανῶν, νὰ ἀνεγείρῃ ναόν τοῦ Ὁσίου Ἰσαάκ τοῦ ἀσκήσαντος ἐν Κάτάρ καί τοῦ Ἀγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, τελειοποιούμενον ὁσημέραι, τοῦ Ἐπισκοπείου παρ’ αὐτόν διὰ τὴν κατοικίαν τοῦ ἐκάστοτε ἀντιπροσώπου τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου ἀνεγερθέντος καί ἤδη κατοικουμένου.

Ὁ ναός οὗτος εἶναι τό λειτουργικόν καί ἐνοριακόν κέντρον τῶν εἰς Κάταρ εὐρισκομένων Ὁρθοδόξων χριστιανῶν, ἀνεξαρτήτως οἰουδήποτε φυλετικοῦ κριτηρίου, καθ' ὅτι τόν ἐθνοφυλετισμόν κατεδίκασεν ἡ Σύνοδος τῶν Πατριαρχῶν – Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τό ἔτος 1872 (βλ. *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*, ἐκδ. Ἐκδοτικῆς Ἀθηνῶν, τόμ. ΙΓ', 1977, *Νεώτερος Ἑλληνισμός, ἀπό 1833 ἕως 1881*, σ. 305), ἥτοι ἀνεξαρτήτως τῆς ἐθνικότητος αὐτῶν, Παλαιστινίων, Ἰορδανῶν, Συρίων, Λιβανέζων, Ἑλλήνων, Κυπρίων, Ρώσων, Σέρβων, Ρουμάνων, Βουλγάρων, Γεωργιανῶν, Ἀφρικανῶν καί λοιπῶν.

Ἡμεῖς ὡς Πατριάρχης, μετά συνοδείας Ἀρχιερέων καί λοιπῶν κληρικῶν τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου, ἐπραγματοποιήσαμεν ἀπό 12^{ης} ἕως 17^{ης} Ἀπριλίου τοῦ 2010, ὡσαύτως ἐπίσημον Ποιμαντικήν Ἐπίσκεψιν εἰς Κάταρ, εἰς τήν ὁποίαν συνηντήθημεν μετά μελῶν τοῦ ἡμετέρου ποιμνίου, ὡς καί μετά τοῦ Μεγαλειοτάτου Ἐμίρη Sheikh Hamad bin Khalifa Al Thani, ὅστις καί εἶχεν ἀποστείλει ἀντιπρόσωπον εἰς τήν Ἡμετέραν Ἐνθρόνισιν, ὡς καί μετά ἄλλων ἐπισήμων παραγόντων τοῦ κράτους τοῦ Κάταρ. Μετά τό πέρας τοῦ Πατριαρχικοῦ Συλλειτούργου, κατεθέσαμεν τόν θεμέλιον λίθον εἰς τόν ὑπό ἀνέγερσιν Ἱερὸν Ναόν τοῦ ὁσίου Πατρός ἡμῶν Ἰσαάκ τοῦ ἀσκήσαντος ἐν Κάταρ καί τοῦ Ἀγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου.

Ἡ ποιμαντική αὕτη μέριμνα τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου ἥνοιξε τόν δρόμον καί διὰ τὰς λοιπὰς Χριστιανικὰς Ὁμολογίας, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον κατὰ τό ἡμέτερον παράδειγμα ἔγκρισιν καί ἔκτασιν γῆς παρά τοῦ Ἐμίρη Sheikh Hamad bin Khalifa Al Thani, -οὗτινος εἶησαν τά ἔτη πολλά καί θεοφροῦρητα- καί ἀνήγειρον ἐκάστη ναόν διὰ τὰ εἰς Κάταρ χριστιανικά πληρώματα αὐτῶν. Διαρκουσῶν τῶν ὡς ἄνω τούτων ἐνεργειῶν τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου, οὐδεμία παρουσία ὑπῆρχε ἐκεῖ τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας καί οὐδεμία διαμαρτυρία αὐτοῦ ἠκούσθη.

Φιλαδέλφως ὡσαύτως ὑπομιμνήσκομεν τῇ Ὑμετέρᾳ λίαν ἀγαπητῇ καί περιποθήτῳ Ἡμῖν Μακαριότητι, ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μητρόπολις Βαγδάτης δέν περιλαμβάνει τόν Ἀραβικόν Κόλπον, ἀλλὰ περιορίζεται εἰς τὰ ὅρια τοῦ σημερινοῦ κράτους τοῦ Ἰράκ, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Νείλου Δοξαπατρῆ: *“Ὁ Ἀντιοχείας κατεῖχεν ἅπασαν τήν Ἀσίαν, καί Ἀνατολήν, αὐτὴν τε τήν Ἰνδίαν, ὅπου καί ἕως τοῦ νῦν, καθολικόν χειροτονῶν, στέλλει τόν καλούμενον Ῥωμογύρεως, καί αὐτὴν τήν Περσίαν. Ἔτι καί αὐτὴν τήν Βαβυλῶνα, τήν νῦν καλουμένην Βαγδᾶ· κάκεῖ γάρ ἔστελλεν ὁ Ἀντιοχείας καθολικόν εἰς Εἰρηνούπολιν, τόν λεγόμενον Εἰρηνουπόλεως· καί τὰς Ἀρμενίας, καί Ἀβασγίαν, καί Ἰβηρίαν, καί Μηδίαν, καί τήν τῶν Χαλδαίων, καί Παρθίαν, καί Ἑλαμίτας, καί Μεσοποταμίαν”*. (βλ. *Ράλλη & Ποτλῆ, “Σύνταγμα τῶν θείων καί Ἱερῶν Κανόνων”*, τόμ. 5, Ἀθῆναι 1852, σ. 488).

Ἐκ τούτου ἐμφαίνεται εὐκρινῶς, ὅτι οὐδεμία ἀναφορά ὑπάρχει διὰ τό Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας εἰς τόν σημερινόν Ἀραβικόν κόλπον καί τήν σημερινήν Ἀραβικὴν Χερσόνησον. Ὁ δέ τίτλος τοῦ Μητροπολίτου κ. Κωνσταντίνου ἦτο γνωστός ἀνέκαθεν ὡς Μητροπολίτου Βαγδάτης μόνον. Τοῦτον τόν τίτλον ἔλαβε κατὰ τήν χειροτονίαν αὐτοῦ, ὡς καί ὁ προκάτοχος αὐτοῦ μακαριστός Φώτιος Χούρη, ὁ ὁποῖος ἐπίσης ἦτο Μητροπολίτης μόνον Βαγδάτης.

Ὅσον ἀφορᾷ τήν προσθήκην τοῦ Κουβέϊτ εἰς τόν τίτλον αὐτοῦ, πρόκειται περί προφορικῆς ἀδείας, ἥτις ἐδόθη ἐκ μέρους τοῦ μακαριστοῦ προκατόχου Ἡμῶν, Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Βενεδίκτου, ὅτε κατὰ τό τέλος Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1964 ἡμετέρα ἀντιπροσωπεία, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Ἱεραπόλεως καί μετέπειτα Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Διοδώρου, τοῦ τότε Ἱεροδιακόνου καί νῦν Μητροπολίτου Καπιτωλιάδος Ἡσυχίου, καί τοῦ Οἰκονόμου π. Κωνσταντίνου Κάρμας

μετέβη εἰς Δαμασκόν καί συνηντήθη μετά τοῦ τότε Πατριάρχου Ἀντιοχείας κυροῦ Θεοδοσίου ΣΤ΄, παρόντος καί τοῦ τότε Μητροπολίτου Βαγδάτης Φωτίου. Εἰς τήν συνάντησιν αὐτήν ὁ τότε Πατριάρχης Ἀντιοχείας Θεοδόσιος παρεκάλεσε τόν τότε Ἀρχιεπίσκοπον Ἱεραπόλεως Διόδωρον νά μεταφέρῃ εἰς τόν τότε Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Βενέδικτον τήν παράκλησιν αὐτοῦ νά ἐπιτρέψῃ εἰς τόν Μητροπολίτην Βαγδάτης Φώτιον, νά μεταβαίῃ εἰς Κουβέϊτ διά τήν ποιμαντικήν μέριμναν τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν. Τήν παράκλησιν ταύτην διεβίβασε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱεραπόλεως Διόδωρος εἰς τόν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Βενέδικτον, ὁ ὁποῖος καί ἀπεδέχθη ταύτην.

Ἄλλως τε ἤδη ἀπό τοῦ 1967 ὁ ἡμέτερος κληρικός μακαριστός νῦν Ἀρχιμανδρίτης Ἀβράμιος Ἀουάδ, ἡγούμενος ἐν Λύδδῃ καί ἐν συνεχείᾳ ἐν Χάϊφα, μετέβαινεν εἰς Κουβέϊτ διά τήν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν, ἀλλά καί ὁ Ἀγιοταφίτης Ἀρχιμανδρίτης Ἀνατόλιος, μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος Τιβεριάδος καί Ἐξάρχος τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου ἐν Ἀθήναις, μετέβαινεν εἰς Ὑμένην διά τήν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐκεῖ ἡμετέρου ποιμνίου, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀρχείου τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου.

Διά τοῦτον τόν λόγον τό ἡμέτερον Πατριαρχεῖον ἐπλήρωσε τήν ἀπό ἱκανοῦ χρόνου κενωθείσαν Ἱεράν Μητρόπολιν Βόστρων τῆς Ἀραβίας διά τῆς ἐκλογῆς τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Βόστρων κ. Ὑμεναίου κατά τό ἔτος 1985, τόν ὁποῖον διεδέχθη ὁ νῦν Μητροπολίτης Βόστρων κ. Τιμόθεος τό 1998.

Οὐδεμία ἀντιπαράθεσις ὑπῆρξε καθ' ὅλην τήν παρελθοῦσαν περίοδον τῶν 40 καί πλέον ἐτῶν μεταξύ τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου καί τῶν μακαριστῶν προκατόχων Αὐτῆς Πατριαρχῶν Ἀντιοχείας Θεοδοσίου, Ἡλίας καί Ἰγνατίου, ἀλλά ἀπ' ἐναντίας πάντοτε διετηρήσαμεν ἀγαθὰς καί ἀδελφικὰς σχέσεις στενῆς συνεργασίας εἰς τό πλαίσιον τῆς ἀνασυγκροτήσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καί ἐν γένει.

Λυπούμεθα ὄντως μή ἐγκακοῦντες, διά τό ὅτι μόνον ἅμα τῇ προαγωγῇ τοῦ ἐπί ἔτη ἀφωσιωμένως ὑπηρετοῦντος Πατριαρχικοῦ Ἡμῶν Ἐπιτρόπου εἰς τό Ἐμιράτον τοῦ Κάταρ Ἀρχιμανδρίτου κ. Μακαρίου εἰς Ἀρχιεπίσκοπον Κάταρ, διημαρτυρήθη τό Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας καί ἐζήτησε παρ' Ἡμῶν τήν μή ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς περὶ Ἡμᾶς Ἀγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου.

Εἰς ἀναβολήν ἢ ἀκύρωσιν τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως Ἡμεῖς δέν ἠδυνάμεθα νά προβῶμεν διά τούς ὡς ἄνω ἐκτεθέντας λόγους, οἱ ὁποῖοι ἐπιβεβαιώνουν τήν κανονικὴν Ἡμῶν δικαιοδοσίαν καί τὰς κανονικὰς Ἡμῶν ἐνεργείας εἰς τήν ὡς ἄνω περιοχὴν.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἐμφαίνεται, ὅτι τό Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ἔσπειρε καί ἐπότισε εἰς τήν γῆν τοῦ Κάταρ, κανονικὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ.

Πρὸς ἐπίρρωσιν τοῦ γεγονότος ὅτι τό Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ἐνεργεῖ ἐν πλήρει σεβασμῷ πρὸς τήν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καί τήν διατήρησιν τῆς ἐν Χριστῷ κοινωνίας καί ἐνότητος τῶν ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀναφέρομεν συναφῶς, ὅτι Ἡμεῖς χάριν τῆς εἰρήνης καί τῆς ἐνότητος τῶν Ἐκκλησιῶν ὑпанεχωρήσαμεν ἐκ τῆς ληφθείσης ὑπὸ τοῦ προκατόχου Ἡμῶν μακαριστοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Διοδώρου ἀποφάσεως διαποιμάνσεως τῇ ἐπιμόνῳ αἰτήσῃ τῶν ἐκ Παλαιστίνης καί τοῦ Χασιμιτικοῦ Βασιλείου τῆς Ἰορδανίας Ὁρθοδόξων, τῶν διαβιούντων εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας Ἀμερικῆς.

Ἐχοντες δι' ἐλπίδος ὅτι τὰ ἀληθῶς καί φιλαδέλφως ἐκτιθέμενα ἐν τῇ ἀδελφικῇ ἡμῶν ἐπιστολῇ ταύτῃ, ἔσονται ἱκανά ὥπως πείσουν τὴν Ὑμετέραν λίαν ἀγαπητὴν καί περισπούδαστον ἡμῖν Γερασμίαν Μακαριότητα διὰ τὸ δίκαιον τῆς συνεχίσεως τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου εἰς τὸ Ἐμιράτον τοῦ Κάταρ, τὴν Ἀραβικὴν Χερσόνησον καί τὸν Ἀραβικόν Κόλπον, ἐμμένομεν εἰς τὴν συνέχισιν τῆς ἐν Χριστῷ στενῆς συνεργασίας τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν Ἐκκλησιῶν Ἱεροσολύμων καί Ἀντιοχείας πρὸς οἰκοδομὴν τῶν Ὁρθοδόξων πληρωμάτων ἡμῶν καί δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ ἡμῶν καί δὴ κατὰ τὴν τρέχουσαν χρονικὴν συγκυρίαν, καθ' ἣν ὁ λαὸς τῆς Συρίας, ἰδίᾳ δέ τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς ἀδελφῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας σκληρῶς δοκιμάζεται.

Ἐπὶ τούτοις, ἀποδιδόντες Αὐτῇ τὸν ἐν Κυρίῳ ἀσπασμόν ἡμῶν ἀπὸ τοῦ Παναγίου καί Ζωοδόχου Τάφου, διατελοῦμεν.

Ἐν τῇ Ἀγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλήμ ,βιγ' Μαρτίου ιθ'.

Τῆς Ὑμετέρας Γερασμίας Μακαριότητος

Ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός,

Θ Ε Ο Φ Ι Λ Ο Σ Γ '

Πατριάρχης Ἱεροσολύμων.